ANUL IX No 2508 — EDITIA A TREIA — VINERI 12 APRILIE 1896

NUMERUL 10 BANI

NCEP DE LA 1 ŞI 15 ALE FIE-CĂREI LUNI şi se plătesc tot d'auna înainte:

ABONAMENTELE

In BUCURESTI la Casa administrației
In JUDEȚE şi STREINATATE prin mandate poştale
Un an în Țară 30 Lei; în Streinătate 50 Lei
Sase luni 15 „ „ 25 „
Trei luni 8 „ „ 28 „

Un număr în streinătate 30 bani

MANUSCRIPTELE NU SE INAPOIAZĂ

Adevĕrul

Să te ferești Române de cuiŭ strein în casă!
V. Alexandri

10 BANI NUMĔRUL

ANUNCIURILE

In BUCURESTI şi JUDEȚE se primesc numaĭ 1 ADMINISTRAȚIE

In STREINATATE, direct numaĭ la administrație şi la TOATE OFICIELE DE PUBLICITATE

Anunciurĭ la pag. IV . . . . . 0,50 b. linie
„ „ „ III . . . . . 2,— lei „
„ „ „ II . . . . . 5,— „ „

INSERȚIELE SI RECLAMELE 3 LEI RINDUL.

Un număr vechiŭ 30 Banĭ

ADMINISTRAȚIA
PASAG. BĂNCEI NATIONALE (TELEFON No. 25)

Director politic: ALEX. V. BELDIMANŬ

REDACȚIA
PASAG. BĂNCEI NATIONALE (TELEFON No. 25)

Destăinuirile luĭ Ianoşóeĭ

Consumatum est

Am citit cu multă atențiune dezbaterile relative la articolul prim al legeĭ învățămîntuluĭ care stabileşte negratuitatea învățămîntuluĭ în Romînia. Douĭ democrațĭ, D-niĭ Vintilă Rosetti şi George Scorțescu, aŭ arătat monstruozitatea acesteĭ măsurĭ pusă maĭ ales în comparație cu obligativitatea serviciuluĭ militar pentru toțĭ locuitoriĭ nesupuşĭ uneĭ puterĭ străine.

Zadarnice aŭ fost aceste nobile încercărĭ.—D-niĭ Delavrancea şi însuşĭ primul ministru aŭ încălcat pe chestia naționalizmuluĭ şi s'aŭ încercat să arate Camereĭ că țara va fi în pericol dacă străiniĭ se vor asimila.

Ca toate discursurile D-luĭ Sturdza şi acesta a fost în nota veselă. Primul-ministru şi de astă dată, ca în tot-d'a-una, a luat-o de la discălicătoare şi a dus-o pînă în momentul teribil şi îngrozitor «cînd străiniĭ vor pune mîna pe această nefericită țară».

Pe lîngă nota veselă însă este şi una tristă. Sînt oamenĭ carĭ pot face haz de vorbele deşirate şi vide de înțeles ale unuĭ nebun saŭ ale unuĭ decrepit. Mie unul, acest spectacol în tot-d'-una îmĭ este penibil şi de aceea discursul D-luĭ Sturdza m'a impresionat în răŭ. — E cuvîntarea omuluĭ căzut în copilărie, care spune verzĭ şi uscate, vorbeşte alandala, pe cînd deputațiĭ sînt nevoițĭ să aplaude insanitățile bătrîneştĭ ale oratoruluĭ.

Şi cu atît maĭ penibil este de ascultat acest discurs calp şi dezmetic, cu cît ştim cît de patriot şi naționalist este iresponsabilul prim-ministru al țăreĭ care 'şĭ-a pierdut întru atîta vrednicia de om şi de bărbat politic încît venit la putere, pe o chestiune națională, a renegat-o şi a trădat-o în chipul cel maĭ desgustător.

E, de sigur, tristă priveliştea a acesteĭ ruine morale şi intelectuale. In cestiunea gratuitățeĭ învățămîntuluĭ e o culme a susține că este maĭ bine a avea o populațiune străină sălbatică, habotnică exclusivistă, de cît prin şcoală să facĭ nouĭ generațiunĭ carĭ să ne vorbească perfect limba, să trăiască din aceiaşĭ viață socială şi intelectuală ca şi noĭ, să se asimileze cu aspirațiunile noastre şi să se vază egalĭ cu Romîniĭ, într'o țară în care s'aŭ născut şi locuiesc de atîtea generațiĭ.

Este un fapt netăgăduit că avem în țară o numeroasă populațiune străină, care nu aparține alteĭ naționalitățĭ. De ea nu putem scăpa orĭ şi ce am face. Expulzarea în masă ar fi o barbarie, pe care Europa nu ne-ar permite-o şi apoĭ o asemenea măsură ne ar da înapoĭ cu cincĭ-zecĭ de anĭ de oare-ce cea maĭ mare parte din comerțul şi industria țăreĭ este în mîna acestor străinĭ naționalizațĭ de *fapt*, dar nu şi de *drept*. Atuncĭ ce este de făcut? Intre a avea veşnic aceste elemente străine duşmane şi între a nĭ le face prietene, eŭ unul prefer ultima soluțiune. Lucrul acesta a fost perfect înțeles de Ungurĭ. Diferința însă stă în acest fapt că Romîniĭ de peste munțĭ nu vor să fie asimilațĭ Ungurilor, pe cînd străiniĭ din Romînia cer cu insistență ca să fie romanizațĭ şi cu drepturĭ egale Romînilor.

Cestiunea drepturilor politice merită poate încă discuțiune deşi *în ceea ce mă priveşte pe mine personal*, nu am nicĭ o hezitare. Aicĭ însă nu-ĭ vorbă de drepturile politice, ci pur şi simplu de *dreptul la lumină*, pe care datorĭ sîntem să-l recunoaştem tuturor acelora, carĭ ni-l cer şi carĭ locuiesc în această țară.

Azĭ însă este inutil de a maĭ discuta. Faptul este consumat. Legea D-luĭ Poni a trecut în Cameră astfel cum era în proiect şi nelegiuirea este deja un fapt îndeplinit.

'Ne mărginim însă să constatăm, orbirea partidelor noastre politice şi conservatoare şi liberale şi chipul straniŭ cum ele înțeleg noțiunea de patriotizm, în chip strîmt şi prea puțin inteligent şi dibaciŭ.

Sălbatecĭ în moravurĭ, totul la noĭ respiră această sălbătăcie şi este de ajuns a ridica poleitura noastră de contrabandă şi pentru ochiĭ lumeĭ, ca să constatăm cît de înapoĭ sîntem pe treapta civilizațiuneĭ.

Const. Mille.

SATIRA ZILEI

Antisemitul Sturdza

Alaltăerĭ, la Cameră, Mitiță Sturdza a făcut cele maĭ largĭ concesiĭ programuluĭ Polichroniadi; dînsul a insultat pe un ministru Maghiar numaĭ pentru a fi aprobat de către şeful anticovrigilor Romînĭ.

Mitiță a declarat că este o mare ruşine pentru o țară ca să aibă un ministru jidan. In urma acestor vorbe însă, reprezentantul Anglieĭ în Bucureştĭ, a lăsat bandiera şi a declarat că retrage pe prințesa Maria din țară. In adevăr, pînă erĭ Anglia a avut ca prim-ministru pe Disraeli a căreĭa tăiere împrejur nu maĭ este un mister pentru nimenĭ.

Fața cu marea perspectivă de pardoane pe care o are primul nostru ministru, aflăm că în curînd va apare în editura magazinuluĭ C. Gebauer, o nouă Sîrbă întitulată: *Sîrba Scuzelor*.

Vax.

Bourgeois şi Senatul

Senatul francez. Impozitul progresiv.—Politica exterioară.—Ce va face Bourgeois?

Senatul francez

O depeşă din Paris ne vesteşte că din noŭ Senatul francez a blamat pe D. Bourgeois refuzîndu-ĭ creditele pentru Madagascar.

Pentru a treĭa oară dar avem de semnalat un conflict între Senat şi ministerul francez. Aceste conflicte aŭ o mare importanță politică, ele dovedesc starea anarchică în care se găseşte Franța, şi imposibilitatea în care se află ministrul ce ca D. Bourgeois voeşte să facă ordine şi să introducă reforme într'adevăr democratice.

Aceste conflicte maĭ dovedesc cît de defectuos este sistemul dubleĭ reprezentațiunĭ cu Senat şi Cameră, cum se practică astăzĭ în Franța, căcĭ orĭ-cît ar voi Camera, ce într'adevăr reprezintă națiunea, să voteze legĭ ce sunt spre binele poporuluĭ, ea se găseşte însă împĭedicată de vre-o cîte-va sute de senatorĭ ce nu reprezint de cît o infimă minoritate de bogătaşĭ.

Impozitul progresiv

Iată acum în urmă pentru că ministrul preşedinte, Bourgeois, aplică cu severitate dar cu dreptate legile țăreĭ, unor escrochĭ ca Arton şi altor panamiştĭ de aceiaşĭ speță, şi pentru că voi să introducă impositul progresiv, Senatul temîndu-se de lumină şi de reforme democratice, îĭ pune mereŭ bețe în roate şi voeşte cu orĭ-ce chip să sdrobească pe un minister ce are defectul de a fi prea democrat şi cinstit.

Politica exterioară

Senatul negăsind în politica internă nicĭ un motiv serios spre a i'l opune luĭ Bourgeois, se agață de politica sa exterioară şi nu voeşte să-ĭ dea baniĭ necesarĭ pentru Madagascar, negîndindu-se în oarba sa pasiune la rolul trist şi anti-național ce îl joacă; căcĭ Franța are astăzĭ destule greutățĭ pentru a se opune inamicilor eĭ exteriorĭ, spre a maĭ trebui să combată încă şi pe ceĭ interiorĭ.

Ce va face Bourgeois?

Bourgeois nu se va da însă aşa uşor bătut, căcĭ cum ştie că Camera şi Țara este cu el, va trece peste sbuciumările inutile ale Senatuluĭ. Mijloace are destule, de oare-ce baniĭ necesarĭ pentru Madagascar saŭ alte credite, cabinetul are dreptul conform constituțiuneĭ franceze, să şi le procure printr'un vot al consiliuluĭ de stat, ceea ce se crede că va şi face.

Val.

Limba D-luĭ Sturdza

Hotărît, primul nostru ministru are o limbă fără friŭ, o limbă deprinsă cu ocările şi cu licențele permise la sala Orfeŭ.

Ajuns pe banca ministerială, intiia sa grijă a fost să ia la ocărĭ pe colegul săŭ de la interne, D. Fleva Pentru prima dată ne-a fost dat să vedem pe şeful unuĭ guvern luîndu-se la harță cu un coleg al săŭ şi dînd acest spectacol în plină şedință a parlamentuluĭ.

D. Sturdza poate fi vesel că a fost şi D-sa original odată în viață; ceva maĭ mult, această originalitate i-a plăcut atît de mult în cît a repetat rețeta şi, nu mult după spectacolul cu D. Fleva, s'a repezit cu alt repertoriŭ de insulte asupra consulilor romînĭ din Turcia şi asupra D-luĭ Mitilineu ministrul nostru la Constantinopole.

Dar pofta vine m'ncînd; de aceea D. Sturdza a împins originalitatea şi maĭ departe, D-sa a găsit cu cale să înjure acuma şi pe miniştri țărilor străine.

Iată cuvintele rostite alaltă-erĭ în Cameră de către primul-ministru, pentru a cere votarea art. I din proiectul de lege al D-luĭ Poni:

Pînă azĭ sîntem stăpînĭ în țara noastră. Voițĭ, domnilor, să ajungem la ruşinea uneĭ țărĭ vecine, pe care o cunoaştețĭ, şi unde guvernul e reprezentat pe banca ministerială printr'un jidan? O atare ruşine mă îngrozeşte pentru Romînia, de aceea vă rog să lăsațĭ filosofiĭ la filosofia lor teoretică şi să ne lăsațĭ să rămînem stăpînĭ la noĭ. Astă-zĭ, cel puțin, sîntem stăpînĭ în țara noastră.

Aceste cuvinte vizează pe un ministru al Ungarieĭ, al aceleĭaşĭ Ungariĭ înaintea căreĭa vestitul Mitiță, s'a prosternat de atîtea orĭ.

Cum, înşă, Mitiță s'a deprins cu scuzele ca țiganul cu scînteĭa, n'o să'l coste nimic o nouă serie de umilințe față cu miniştri maghiarĭ.

Cuvintele sale nesocotite, cuvintele sale insultătoare rostite în Cameră, vor provoca explicațiunĭ, şi D. Sturdza va trebui să le dea însoțite de toate umilințele şi de toate pardoanele de rigoare.

Plătim foarte scump dezonoarea de a fi guvernațĭ de D. Sturdza.

Dragoş.

DIN CARNET

Liga

Sucursalele de prin județe ale Ligeĭ culturale încep să se agite şi să se emancipeze; semnul e bun şi mişcarea merită să fie urmată.

Atitudinea suspectă a comitetuluĭ secțiuneĭ centrale a provocat legitime şi viĭ nemulțumirĭ pretutindenĭ, aşa că de unde pînă aci, inițiativa şi cuvîntul de ordine porneaŭ de la centru, de data aceasta provincia face ruptoarea.

Nu credem ca această răsturnare de rolurĭ să convie Domnilor de la Bucureştĭ. Aci fiind şi douĭ miniştri, în comitet, neapărat că Liga nu poate eşi din cuvîntul D-luĭ Sturdza, şi nu este un secret pentru nimenĭ că D. Sturdza a luat angajamente formale că, pe cît timp D-sa va fi la putere, mişcarea naționalistă nu se va face în Romînia.

Din fericire secțiunile cele-l'alte nu sînt toate infeodate primuluĭ ministru. Pe icĭ pe colo, şi tocmaĭ în oraşele maĭ importante, Liga a încăput pe mîinĭ maĭ independente, aşa că ordinele slugarnice n'aŭ pretutindenĭ un prea puternic ecoŭ.

Deja a început mişcarea la Craiova, la Iaşĭ şi în alte cîte-va oraşe. La Craiova vedem că în fruntea protestăreĭ contra mergereĭ la Milleniŭ, se află bărbațĭ din maĭ multe partide şi chiar din partidul guvernamental, ceea-ce însemnează că purtarea Ligeĭ culturale este dezaprobată de însuşĭ amiciĭ ministeruluĭ.

In definitiv opiniunea publică se pronunță hotărît în potriva guvernuluĭ şi a uneltelor sale.

De o cam dată este destul şi atîta.

Memphis.

IGNOBIL

Victimele barbariilor din Bacău sînt de maĭ multe zile în Bucureştĭ şi certificatele liberate de diferițĭ doctorĭ, şi în special de eminentul nostru medic-legist, Dr. Minovicĭ, declară că părțile dorsale sînt lovite în chipul cel maĭ grav. Maĭ mult încă: una din victime are piciorul pierdut şi a căpătat epilepsie.

Interpelat în Cameră, D. Stolojan a fost nevoit să mărturisească că soldațiĭ aŭ bătut pe douĭ din ceĭ arestațĭ *doar cu baionetele*, şi insistînd foarte uşor asupra acestuĭ fapt, s'a ridicat în două picioare anunțînd că va ştie să pedepsească tot pe hoțiĭ de păgubaşĭ carĭ aŭ fost bătuțĭ de moarte.

De îndată ce rămîne constatat că în arest *s'aŭ bătut* nişte arestațĭ, fără ca nicĭ prefectul, să fi ştiut nimica, datoria D-luĭ ministru de justiție şi de interne, era ca imediat să destituie şi pe prefect şi pe procuror. Gloaba însă a plătit-o un pîrlit de sub-comisar, care a avut nefericirea să fie el călăul desemnat de superioriĭ săĭ.

Eĭ bine această atitudine a guvernuluĭ colectivist este pur şi simplu ignobilă. Un fapt grav se petrece în Bacău, o rebeliune, zice D. Stolojan, şi aceĭ carĭ aŭ luat parte la această pretinsă răscoală pornită de la o cestiune de un rînd de haine— nu sînt nicĭ dațĭ măcar în judecată. In schimb la poliție li se aplică *Constituția* în chipul cel maĭ *leculesc* şi autoritățile se trezesc din somnul lor de moarte tocmaĭ a treĭa zi după scriptură, cînd o anchetă se trimete de la Bucureştĭ, după protestările şi denunțările preseĭ.

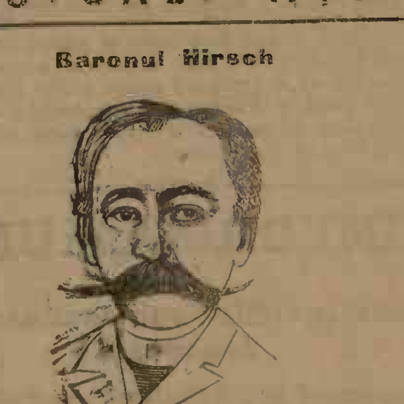
De îndată ce faptul a fost dezvăluit şi *centrul* a trebuit să se mişte, imediat bătuțiĭ vor fi dațĭ în judecată, ĭar dintre torturatorĭ, un pîrlit de epistat, va fi suspendat şi supus *poate* judecățeĭ.

Dacă în două-zecĭ şi patru de ore prefectul Lecca şi procurorul, dinpreună cu polițaiul, nu vor fi înlocuițĭ, vom avea dreptul să numim guvernul actual un guvern de bandițĭ şi de zbirĭ vrednicĭ de Stănciulescu şi de răposatul Meşchiu.

Sfinx.

ACTUALITAȚI

Baronul Hirsch

Marele filantrop evreu, Hirsch, este născut în München la 1831.

Tatăl săŭ un cunoscut bancher în Germania, voi ca şi fiul săŭ să rămîe acolo, dar Mauriciu Hirsch, căsătorindu-se cu fica mareluĭ bancher Bischofsheim senator perpetuŭ la Bruxelles, luînd o zestre de 80 milioane francĭ plecă în Franța şi se stabili la Paris.

Hotărîndu-se construcțiunea de căĭ ferate în Turcia, Hirsch plecă la Constantinopol, fondă o societate al căreĭ preşedinte fu ales şi luă în întreprindere construcțiunea căilor ferate turceştĭ. In această întreprindere Hirsch cîştigă 500 de milioane de francĭ. Bogat, începu să joace un rol important printre financiariĭ francezĭ şi perzînd pe unicul săŭ fiŭ care muri în vîrstă de 28 de anĭ, Hirsch îşĭ sacrifică toată viața şi averea în scopurĭ filantropice,

El a dat o-dată o sută de milioane de francĭ pentru crearea de şcolĭ în Rusia, Galiția şi Turcia. Cheltui apoĭ maĭ multe milioane cu întreținerea a sutimĭ de tinerĭ evreĭ la studiŭ în străinătate.

Colonizarea Argentineĭ cu evrei din Rusia şi Romînia, a fost un ideal urmărit cu multă perzistență de Hirsch. Spre acest scop el cheltui maĭ multe milioane de francĭ stabilind coloniĭ agricole în aceste părțĭ.

Colosala sa avere evaluată la 600 de milioane va rămînea, probabil, după ce se vor scădea diferitele legaturĭ, celor douĭ copiĭ aĭ fiuluĭ baronuluĭ, carĭ aŭ fost adoptațĭ de acesta din urmă.

Macedo.

FARSA PARLAMENTARA

Camera. — Toată fracțiunea stîngă a partiduluĭ liberal se năpusteşte asupra D luĭ Poni. Uniĭ acuză pe ministrul instrucțiuneĭ că a dezertat de la vechile principiĭ, alțiĭ îl bombardază cu amendamente. Dar ministrul, tare pe protecția şefuluĭ Mitiță, respinge cu dispreț toate loviturile.

*
* *

Mitiță Scuza, la rîndul săŭ, atacă cabinetul unguresc. Auditorul nu prea înțelege ce raport poate să fie între Ungurĭ şi legea D-luĭ Poni, cu toate acestea îşĭ face datoria şi aplaudă.

D. Sturdza impută Ungurilor că aŭ miniştri tăĭațĭ împrejur, pe cînd Romîniĭ, cel mult dacă sînt claponițĭ la cap.

Acest argument fiind deciziv, proiectul D-luĭ Poni se ĭa în considerație.

*
* *

Senatul. — Aci găsim pe D. Petre Grădişteanu coprins de dragostea exproprierilor. D-sa interpelează guvernul în privința exproprielor pentru Gara Centrală.

Predilecția D-luĭ Grădişteanu pentru exproprierĭ — lucru constatat de cînd cu bulevardul Colțea — face din D-sa un bărbat foarte competinte în materie.

De aceea interpelarea D-sale este aşteptată cu un viu interes.

*
* *

Maĭ multă mirare provoacă insistența D-luĭ *Mirzescu* de a interpela în chestia tarifuluĭ vamal.

Nimenea nu cunoştea pînă astă-zĭ pe Conu Ghiță specialist saŭ amator de asemenea chestiĭ. Il ştiam senator de gintă latină, îl ştiam eminentul jurisconsult de la Iaşĭ, îl ştiam marele elector din a doua capitală a țăreĭ, numaĭ vameş nu-l ştiam.

Interpelarea D-sale a fost pusă la ordinea zileĭ pe Vinerĭ.

Va fi interesant.

Stop.

Antropologia criminală

O carte nouă. — Antropologia criminală. — Sociologia criminală

Sub titlu *Antropologia criminală şi responsabilitatea*, medicul nostru legist, D. dr. Minovicĭ, publică o interesantă lucrare, care—dat fiind numărul infin de lucrărĭ ştiințifice publicate la noĭ — ar fi păcat ca s'o trecem cu vederea.

Din istoricul făcut de autor asupra materieĭ reĭese cum că „credința generală a antichitățeĭ era, că fatalitatea, destinul, ar conduce acțiunile omeneştĭ. Maĭ tîrziŭ dogma predestinăreĭ înlocuia fatalitatea antică, în ortodoxia creştină. Pe urmă, veniră teoriile juridice ale liberuluĭ arbitru şi ale responzabilitățeĭ, pe care e întemeĭată jurisprudența actuală. Şcoala pozitivă a tăgăduit în mod desăvîrşit liberul arbitru, întemeindu-se, maĭ cu seamă, pe datele statisticeĭ, carĭ probează că crima urmează nişte legĭ generale, strict supuse fluctuațiunilor cauzelor sociale, climaterice şi chĭar cozmice, cu atîta regularitate ca şi numărul căsătoriilor, al naşterilor şi al deceselor“ şi cu aceasta sîntem şi noĭ în mijlocul subiectuluĭ pe care voim să'l tratăm.

Antropologia criminală

Este astăzĭ o lege generală stabilită în ştiință şi recunoscută de toțĭ oameniĭ *de* ştiință cum că fie care fenomen, fie el de orĭ-ce natură, este şi trebuĭe să fie efectul uneĭ cauze oareşicare. Prin urmare şi fenomenele sociale trebuĭesc să fie supuse acesteĭ legĭ. Crima fiind un fenomen social, fatal era ca atuncĭ cînd teoria liberuluĭ arbitru, a voințeĭ libere, a fost zdruncinată, să se caute şi cauzele crimelor.

Două sînt răspunsurile maĭ principale carĭ s'aŭ dat la chestiunea: care este cauza crimelor? După aceste două răspunsurĭ s'aŭ format două şcolĭ cunoscute sub numele: şcoala *antropologieĭ criminale* şi şcoala *sociologieĭ criminale*.

Domnul doctor Minovicĭ caută să concilieze aceste două şcolĭ, cînd spune că *„crima e un fapt biologic şi social în acelaşĭ timp“* o formulă care, însăşĭ după spusa autoruluĭ „rezumă teoriile ambelor şcolĭ moderne“. La sfîrşitul lucrăreĭ sale însă, D. Dr. Minovicĭ, face un efort pentru a împăca actuala justiție, care este în flagrantă contrazicere cu tot ce a expus însuşĭ D sa în lucrarea sus citată, şi pe care totuşĭ caută s'o împace cu teoriile D-sale, carĭ deşi nu admisibile în totul, totuşĭ sînt inspirate de filozofia ştiințifică a secoluluĭ nostru.

Seful şcoaleĭ antropologieĭ criminale, acela care 'ĭ-a pus tot odată bazele, este profesorul italian *Cesare Lombroso*. Dar ca în toțĭ părințiĭ uneĭ şcolĭ nouă, Lombroso se distinge printr'o unilateralitate de neĭertat unuĭ om de ştiințe, atuncĭ cînd e vorba de teoriile sale.

După Lombroso, criminalul se naşte cu toate calitățile anatomice carĭ conlucrează maĭ tîrziŭ *pentru* a-l face criminal. Se înțelege că pentru a ajunge la această teorie, Lombroso a trebuit să se bazeze pe o serie de observațiunĭ făcute cu mare minuțiositate.

Bazîndu-se pe aceste observațiunĭ, Lombroso a încercat să creĭeze chiar un tip de criminal, adunînd toate observațiunile pe carĭ le-a făcut la criminalĭ şi făcîndu-le media.

Dar după ce şi eleviĭ săĭ făcură prin alte părțĭ ale Italieĭ şi maĭ cu seamă prin alte țărĭ observețiunĭ asupra calităților anatomice ale criminalilor, ajunseră la rezultate cu totul opuse acelora la carĭ a ajuns însuşĭ Lombroso.

Ca să daŭ numaĭ o singură pildă din multe, voiŭ cita una adusă chiar şi de D. Dr. Minovici, anume că după Lombroso majoritatea criminalilor e brună, după eleviĭ săĭ însă blondă.

Aceasta nu înseamnă că teoria luĭ Lombroso e falşă dar numaĭ că atuncĭ cînd se stabilesc calitățile particulare criminalilor, trebuĭe să se ție în seamă şi mediul cozmic şi social în carĭ eĭ aŭ trăit şi s'aŭ dezvoltat.

Sociologia criminală

Adepțiĭ acesteĭ şcolĭ susțin cum că mediul social este acela care determină pe criminalĭ. Calitățile particulare acestora vor varia decĭ cu organizațiunea socială; unele se vor dezvolta maĭ bine, altele se vor perde cu totul saŭ se vor dezvolta maĭ puțin.

Trebuĭe să spunem că noĭ ținem parte acesteĭ şcolĭ, maĭ cu seamă atuncĭ cînd ea ne declară că priveşte chiar organizația şi fenomenele sociale, ca nişte producte ale organizațieĭ economice.

Că criminalul trebuĭeşte să aibă anumite calitățĭ anatomice, este un adevăr pe care şcoala sociologieĭ criminale nicĭ nu-l exclude. Ceĭa ce ea susține însă este că, copilul născut chiar cu calitățile carĭ ar putea face dintr'însul un criminal, o va deveni saŭ nu, după cum mediul social în care el va creşte, va fi priincios saŭ nu dezvoltăreĭ calităților carĭ tocmaĭ sînt necesare pentru ca copilul să devie un criminal.

Urmările nuoilor teoriĭ, maĭ cu seamă în chestiunile de penalitate, sînt revoluționare de tot adică, ele vor schimba de la baza eĭ, întreaga organizație juridică şi întreaga legislațiune modernă.

Căcĭ ținîndu-se în seamă rezultatele la carĭ a ajuns criminalogia modernă, cel care comite o crimă nu maĭ poate fi pedepsit, el poate fi isolat cel mult de concetățeniĭ săĭ, întocmaĭ ca orĭ-ce bolnav, care liber fiind, amenință linişte şi pacea cetățenilor.

Triumful criminalogieĭ moderne ar avea decĭ de rezultat închiderea temnițelor şi înlocuirea lor prin spitale.

Dar asupra acestora vom maĭ reveni.

Gal.

IMPRESIUNI & PALAVRE

(Din aventurile luĭ *Chițibuș* pe apă și pe uscat)

Elucubrație poetică alcătuită pe Dunăre și pe vaporul Blairmoare pentru a sfîrși această serie.

Printre'n verzite malurĭ și galbenĭ stufărĭ
Vaporu 'naintează încet ca și o viață
Pe cînd de vînt și ploaie picioarele-mĭ înghiață
Și 'n cap am ferbinteală de fac la poezĭĭ

In loc să fiŭ eŭ singur, cu solitaru-mĭ bâț
De ce nu sunt alăturĭ, pe vasul plutitor
C'o tînără copilă cu ochĭ fermecător
Cu care împreună eŭ dragostea să 'nvăț ?

Menit sunt însă viața s'o duc stingher pe vecĭ.
Actor să rîzĭ în public, cînd plînsetul îțĭ vine
Și 'ntocmaĭ ca vaporul nepăsător de tine
Pe oceanul vieței nepăsător să trecĭ !

Și gîndul mi se înalță maĭ sus ca orĭ și ce
Imĭ cîntă o mulțime de greerĭ, 'n al meŭ cap
Noroc însă de chelner, care dintr'un dulap
Imĭ strigă 'n englezește : Mister cafe or the ?

Chițibuș.

26 Martie 1896.
Pe coverta vaporuluĭ Blairmoare.

Conflictul ministeruluĭ francez

PARIS, 10 Aprilie. — *Agenția Havas* anunță că ministerul crede că nu poate să continue a dirige afacerile, dar că nu poate să demisioneze în lipsa Camereĭ. A decis să convoace Camera pentru mîine, joĭ, spre a-ĭ comunica motivele hotărîreĭ sale.

PARIS, 10 Aprilie. — Radicaliĭ vor prezenta mîine Camereĭ o moțiune, invitînd cabinetul să păstreze puterea.

Condamnarea luĭ Hammerștein

BERLIN, 10 Aprilie. — Tribunalul a condamnat pe Hammerștein la treĭ anĭ de muncă silnică, la 1500 măcĭ amendă și la perderea drepturilor civice pe timp de 5 anĭ.

Demisiunea cabinetuluĭ Bourgeois

PARIS, 10 Aprilie. — D. Felix Faure a primit demisiunea cabinetuluĭ care nu va deveni oficială de cît după ședința Camereĭ. Se crede că D. Faure va căuta să formeze un cabinet de concilițiune și de concentrațiune. In culoarile Camereĭ se citează, ca probabilĭ de a putea forma noul cabinet, D-niĭ Méline, Peytral saŭ Bourgeois, dacă Camera acordă acestuia un vot de încredere.

PARIS, 10 Aprilie. — Se asigură în culoarile palatuluĭ Bourbon că cabinetul va menține demisiunea sa chiar dacă Camera ĭ-ar vota o ordine de zi de încredere, căcĭ acest vot n'ar schimba întru nimic situațiunea.

PARIS, 10 Aprilie. — Consiliul municipal a votat o rezolutiune exprimînd părerile sale de răŭ în privința plecăreĭ cabinetuluĭ Bourgeois și cerînd revizuirea constituțieĭ spre a putea apăra sufragiul universal contra Senatuluĭ.

PARIS, 10 Aprilie.—*Le Jour* zice că numeroșĭ republicanĭ sînt de părere că soluțiunea legală a Criseĭ ar fi demisiunea D-luĭ Faure.— In congres o majoritate republicană ar garanta prin revizuirea Constituțieĭ, funcționarea regulată a guvernuluĭ. — In acest caz o realegere a D-luĭ Felix Faure ar fi sigură.

Rusia și Bulgaria

VIENA, 10 Aprilie. — Vorbind de comentariile ce a adăogat la scrisoarea din Petersburg publicată în coloanele sale, *Corespondența Politică* zice că e rugată din partea cercurilor rusești competinte, să constate că deducerile conținute în această scrisoare răspund cu desăvîrșire opiniuneĭ cercurilor bine informate, daı că trebuie să adaoge că cabinetul din Petersburg nu se gîndește nicĭ să se amestece în afacerile interne ale Bulgarieĭ, nicĭ măcar să exercite vre-o presiune asupra cabinetuluĭ din Sofia în privința regulăreĭ afacerilor bisericeĭ bulgare.

PETERSBURG, 10 Aprilie. — Țarul a invitat personal pe prințul Bulgarieĭ să asiste la încoronarea de la Moscova.

Prințul Bulgarieĭ a făcut o vizită de adio familieĭ imperiale. Seara s'a dat un prînz în onoarea prințuluĭ Ferdinand la prințul Lobanof. Ambasadoriĭ austro-ungar, turc, german, D-niĭ Stoilow și Petrow, aŭ asistat de asemenea.

CRONICA

Oamenĭ deștepțĭ

A toutes seigneures, toutes honneures, —cum ar scrie pe limba hotentotă gazetariĭ nădejdiștĭ.

Mitropolitul Ghenadie e și deștept pe lîngă că e și alt fel.

Intr'o zi exiba unuĭ mucalit o cantitate de *bibelourĭ* ca să-șĭ epateze musafirul.

Acesta ridicînd o statuetă zise către Chenadie :

— Mi se pare că *piesa* asta e în stil... *guadalquiviric ?*

— Da, răspunse convins mitropolitul primat al Ungro-Vlahieĭ.

*

Directorul prefectureĭ de Muscel — numele vă las să-l ghicițĭ — a hotărît să facă operă de administrator număru aint,— cere printr'un raport ministeruluĭ de interne «ca să bine-voiască a-ĭ trimite *legea împotriva țiganilor nomazĭ.*»

I s'a răspuns imediat directoruluĭ, că, de oare ce o asemene lege n'a fost votată nicĭ o dată de Corpuriie legiuitoare, ea nu se poate găsi de cît poate în biblioteca prefectureĭ de Muscel.

Drept e că nicĭ Nădejde n'a pomenit așa lege.

Bac.

BULETIN ATMOSFERIC

Bucureștĭ 10 Aprilie, 12 ore ziua.

Inălțimea barometrică la . . . . 0°.7597
Temperatura aeruluĭ . . . . C° 13°4
Vîntul slab de la. . . . . N. E.
Starea ceruluĭ: noros
Temperatura maximă de erĭ . . . . . . 14°
„ minimă de azĭ . . . . 5°
Temperatura a variat la noĭ între 15° și 3°

Erĭ după amiazĭ timp noros și puțină ploaie. In multe localitățĭ din țară asemenea a plouat ; la Piatra-Neamț și Prisecanĭ ploaia a fost însoțită de puțină grindină. Presiunea și temperatura a variat foarte puțin în toată țara. Astă-zĭ cerul noros timpul a început a se încă zi.

INFORMAȚIUNI

Destăinuirile sub-comisaruluĭ Ianoșoaeĭ

Ianoșoaeĭ la „Adevĕrul". — Polițaiul Talianu. Bătăile.—O înscenare.— Ancheta. Mușamaua prefectuluĭ. — Altă anchetă

Sub-comisarul Ianoșoaeĭ, suspendat din serviciŭ și supus judecățeĭ, în urma torturilor de la Bacăŭ, sosind erĭ dimineață în Bucureștĭ, s'a prezentat în aceașĭ zi, pe la orele zece, în redacția noastră și ne-a povestit pe larg și fără nicĭ un înconjur, modul cum nenorocițiĭ ovreĭ din Bacăŭ aŭ fost torturațĭ.

Polițaiul Talianu

Bătaia cu saciĭ și cu vînă de boŭ—ne-a spus sub-comisarul—a fost introdusă la poliția din Bacăŭ de la venirea luĭ Talianu în capul acestuĭ serviciŭ.

Acest om are de mult obiceĭul de a bate și într'o zi mĭ-a făcut aspre observațiĭ fiind-că n'am bătut pe douĭ indivizĭ, anume Iosef Bandel și Bascan, așa cum îmĭ spusese polițaiul.

Bătăile

Din povestirea făcută de Ianoșoaeĭ rezultă că ovreul Rozenfeld, s'a opus de a veni la poliție, în urma unuĭ mic scandal ce se întîmplase și la care luase și dînsul parte.

Dar odată la poliție, aicĭ, a fost dus într'o cameră unde polițaiul Talianu, comisarul Munteanu și odagiul Ștefan Măndru, punîndu-l jos, îl țineaŭ de cap, de picioare, iar eŭ, spunea Ianoșoaeĭ, l'am bătut cu un sac umplut piĕtre și nisip, pînă ce s'a rupt sacul.

După aceasta Talianu ĭ-a tras vr'o 25 de palme numaĭ pe o parte a obrazuluĭ.

A doua zi a fost bătut și David Goldștein atît de către polițaiŭ, comisarul Munteanu și sub-comisarul Ianoșoaeĭ, însă în mod maĭ puțin crud.

O înscenare

Polițaiul și ceĭ-l'alțĭ, temîndu-se de vr'o respundere, aŭ recurs la următoarea stratagemă :

Eĭ aŭ intimat sergenților Sociu și Brînzoiu, ca să spuie că fiind însărcinațĭ să aducă pe Rozenfeld la poliție, acesta s'a opus ultragiîndu-ĭ și numaĭ cu mare dificultate l'aŭ putut aduce la poliție.

Tot-odată ĭ-a maĭ învățat să spuie că în acel timp m'aŭ văzut pe mine, adaogă sub-comisarul, destăinuitor, și că eŭ le-aș fi spus ca „să-l ia în ghĭonturĭ, dacă nu se supune".

In acel timp prefectul se afla în oraș.

Ancheta.

Acheța făcută de D. inspector administrativ a fost foarte părtinitoare.

Fără să cheme nicĭ pe comisarul Munteanu, nicĭ pe sub-comisarul Ianoșoaĭeĭ, D. Luca Ionescu a luat drept bune numaĭ declarațiile prefectuluĭ, declarațiĭ defavorabile luĭ Ianoșoaĭeĭ cum și pe ale polițaiuluĭ bătăuș, făcute în acelaș senz.

Sub-comisarul Ianoșoaĭeĭ ne-a maĭ spus că bănuind cum că Talianu va arunca răspunderea întreagă asupra luĭ, a voit să se ducă la inspector, în timpul cînd făcea ancheta, dar a fost împĭedicat să dea ochĭ cu dînsul.

Mușamaua prefectuluĭ.

D. Ioan Lecca, prefectul orașuluĭ, de și știa perfect de bine din gura luĭ Ionașoaĭeĭ chiar, că și polițaiul a bătut pe ovreĭ, totușĭ în fața inspectoruluĭ, l'a apărat pe Talianu, aruncînd toată vina numaĭ asupra sub-comisaruluĭ Ionașoaeĭ.

Pe de altă parte, polițaiul l'ar fi rugat pe sub-comisar să-șĭ ia dînsul toată răspunderea, iar prefectul va face tot posibilul ca să-l scape, promițîndu-ĭ în acelașĭ timp că-ĭ va da salariul pe tot timpul suspendăreĭ și că apoĭ îl va avansa chiar.

Altă anchetă

Sub-comisarul Ianoșoaeĭ, simțindu-se expus a plăti singur oalele sparte, a declarat că va cere azĭ o audiență la ministrul de interne, pentru a-ĭ expune pe larg toate nelegiuirile săvîrșite la poliția din Bacăŭ.

Nemulțumit fiind de ancheta făcută, Ianoșoaeĭ va cere singur ministruluĭ o altă anchetă, la care să asiste pe lîngă un procuror general și reprezentanțiĭ preseĭ.

— Recunosc că sunt vinovat, ne-a declarat, la urmă sub-comisarul Ianoșoaeĭ, dar ar fi nedrept ca numaĭ eŭ să fiŭ tras la răspundere, iar autoriĭ principalĭ să rămîie neatinșĭ,

---

De cît-va timp condamnata Olga Lățescu e expusă celor maĭ marĭ mizeriĭ în penitenciarul Văcăreștĭ. Aceste mizeriĭ sînt încurajate de însușĭ directorul penitenciaruluĭ, Gogulescu.

Zilele trecute Olga Lățescu a fost maltratată în mod grav de către condamnata Roza Lingher, fără ca direcția penitenciaruluĭ să fi luat vr'o măsură de apărare a nenorociteĭ saŭ să pedepsească pe adversară.

Dar Olga Lățescu a fost timp, de două zile, lipsită de hrană

Incarcerată voind să comunice toate acestea D-luĭ Dianu, directorul general al penitenciarelor și avocaților săĭ, a fost împedicată și tratată foarte brusc pentru aceste veleitățĭ.

D. D. Sturdza vorbind cu maĭ mulțĭ ovreĭ despre torturile din Bacăŭ, i-a rugat să caute a calma spiritele, căcĭ potolindu-se ast-fel lucrurile va naturaliza un mare număr de ovreĭ cinstițĭ și va expulza în masă pe toțĭ turburătoriĭ ordineĭ în țară.

Să fie bine înțeles că *Gazeta* dacă apără pe partizaniĭ săĭ de la poliția din Bacăŭ, e că nu poate face alt-fel.

Ca să fim și maĭ precișĭ, cată să spunem că fostul sub-comisar Ianoșoaeĭ, ne-a declarat cum că el însușĭ a încasat de pe la ovreiĭ din Bacăŭ următoarele abonamente la *Gazeta*, impuse acelor nenorocițĭ de către poliția băcăoană, și anume de la Carol Koffler, Hirschenștein, Herțel Marcovicĭ și cîțĭ alțiĭ.

In *Sala noastră de depeșĭ* este expusă fotografia D-luĭ Ernest Hartmann unul dintre ceĭ maĭ renumițĭ artiștĭ și regisorul de la Burgteatru din Viena.

D. Hartmann este decorat cu *Coroana Romînieĭ* căcĭ D-sa a montat la Viena piesa *Meșterul Manole*, de Carmen Sylva, jucînd el însușĭ rolul principal în această piesă.

D. Hartmann va veni peste cîte-va zile în Bucureștĭ și va da în Sala Hugo cum și la Teatrul Național o serie de 4 reprezentațiunĭ.

Artist excelent, Hartmann a știut să-șĭ cîștige simpatiile și laudele întregeĭ lumĭ prin interpretarea generală a rolurilor sale.

EXTERNE

Ziarele din Belgrad au început o puternică campanie în contra mileniuluĭ unguresc.

Se zice că D. Novacovicĭ, ministrul președinte sîrb, ar fi refuzat în numele guvernuluĭ de a lua parte la mileniu ceea-ce îĭ ar fi atras reproșurĭ din partea regeluĭ Alexandru.

In cercurile bine informate din Belgrad se asigură că actualul cabinet rusofil, Novacovicĭ, va demisiona îndată după întoarcerea regeluĭ Alexandru și că D. Simicĭ, austrofil, actual ministru sîrb la Viena, va forma un cabinet de coaliție.

Ziarul francez La Paix *publică un articol foarte violent la adresa ungurilor, și face apel către francezĭ ca să nu ia parte la expozițiunea milenară din Pesta care are un caracter pur politic și agresiv popoarelor subjugate de maghiarĭ.*

ECOURI

La 17 și 19 Maiŭ se vor face la Vasluiŭ alegerile comunale, pentru alegerea unuĭ noŭ consiliu.

Membriĭ Ligeĭ culturale din Craiova, sînt convocațĭ în adunare pentru ziua de 14 Aprilie, spre a lua o hotărîre definitivă relativă la modul de protestare în contra serbărilor milleniuluĭ, și a alege delegațiĭ carĭ vor lua parte la congresul general de la 12 Maiŭ.

Am anunțat acum cît-va timp că un cadavru descopertt pe malul unuĭ părîŭ de pe teritoriul comuneĭ Mărgineni, lîngă Bacău, a dispărut de sub paza unor vătășeĭ comunalĭ. Cadavrul nu s'a maĭ putut găsi nicĭ pînă azĭ, din cauza negligențeĭ, maĭ ales a procuroruluĭ, D. Botez, și firește că nicĭ crima comisă n'a putut fi descoperită.

Acum ni se comunică o nouă neglijență tot din partea D-luĭ Botez.

A treia zi de Paștĭ, la moara din acel oraș, s'a găsit cadavrul unuĭ necunoscut, avînd capul chel, cu corpul gol pînă la brîŭ, îmbrăcat în pantalonĭ negri, cu mănușĭ albe în mîinĭ și cu picioarele în niște ciorapĭ de mătase.

D. procuror Botez a fost imediat înștiințat despre acest fapt, dar a refuzat să părăsească Berăria unde se afla în acel moment așa că cercetările aŭ fost făcute numaĭ de către medicul orașuluĭ, dr. Ţonciu și de un sub-comisar polițienesc. Cadavrul a fost apoĭ îngropat.

Ce crede D. Eugen Stătescu, ministrul justițieĭ, în privința moduluĭ cum găsește cu cale să-șĭ facă datoria procurorul din Bacăŭ ?

PARLAMENTARE

Legea pescuituluĭ în secția II-a

Combaterea legeĭ. — Cine aŭ votat contra. — Amendamentul primit.

Combaterea legeĭ

Azĭ s'a luat în discuție în secția II-a legea pescuituluĭ. Din această secțiune face parte și D. Palladi. Discuțiunile ce au urmat aŭ fost foarte violente și D. Palladi a fost combătut cu energie de către majoritatea membrilor aceșteĭ secțiunĭ. D. Palladi înfuriat de modul cum i-a combătut legea, a amenințat pe deputațĭ. Deputațiĭ i-aŭ cerut că de oare-ce face parte din această secțiune și prin prezența și modul săŭ de a impune și amenința pe deputațĭ influențează asupra hotărîrelor și votuluĭ secțiuneĭ, să-ĭ lase singurĭ a discuta. Dar D. Palladi nu a vrut să țină de loc seamă de invitația deputaților și nu s'a mișcat un singur minut din secție, temîndu-se ca să nu îndure rușinea cea maĭ mare de a-șĭ vedea căzută legea însășĭ în secția D-sale.

După lungĭ discuțiunĭ legea a fost admisă cu 7 voturĭ avînd contra 6.

Cine au votat contra

Aceĭ carĭ au combătut și votat contra legeĭ sînt D-niĭ Dimancea, V. Ștefănescu, Horiea Rosetti, Malla, Pilat și Iamandi. Au susținut legea cu înfocare D-niĭ Delavrancea, Stavri Brătianu, N. Georgescu, N. Popescu, prințul Sturdza. și alțiĭ

Cu toate amenințările, insistențele și vociferările ministruluĭ și a D-luĭ Delavrancea, legea abĭa a putut trece cu un singur vot.

Amendamentul primit

Dar acest vot nu l-ar fi putut căpăta dacă D. Palladi nu primea un amendament la art. 19, relativ la apele carĭ formează frontiera. Asupra acestuĭ amendament și asupra discuțiunilor ce au urmat, vom vorbi mîine maĭ pe larg.

Dud.

BURSA DIN BUCURESCI

Cursul de la 10 Aprilie (22 Aprilie) 1896

5% Renta r. p. .	100³/₄	Acț. B. Agricole .	—
5% Renta am. .	99¹/₄	Dacia-Romănia . .	—
5% » (92—93)	—	Națională	—
5% » am. . .	—	Patria	—
6% Obl. rur. . .	103	Construcții	—
Pensiunĭ	290	SCHIMB	
5% Obl. c. Buc. .	97¹/₄	Londra . .	25.2017¹/₂
5% » (1890) .	97³/₄	Paris . . .	100.12¹/₂07
5% Fonc. rur. .	93¹/₄	Viena . .	209³/₄³/₈
5% » urb. .	101	Berlin . .	123.25.20
5% » » . .	90	Belgia . .	99.1510
5% » » Iași	82³/₄	Scont B. a.	8
5% Obl. bazalt .	—	Avans. » »	6
Banca Naț. . . .	—	» C dep.	5¹/₂

DOSARUL ZILEI

Din minunile Maĭceĭ Domnuluĭ. — De vre-o lună comuna Tillynur Seulles, capitala arondismentuluĭ Caen, la 5 km. depărtare de la gara Andrien, de pe linia Paris-Cherbourg, prezintă un spectacol curios și interesant.

La 6 Martie, pe la orele 4 după amiazĭ una din elevele școaleĭ congreganiste din acea localitate, întrerupse cursul de religie al uneĭ profesoare, strigînd : „Uitați-vă pe fereastră Doamnă ; iată maĭca Domnuluĭ.

Toate elevele împreună cu profesoara priviră pe fereastră și toate susțin a o fi văzut pe Maica Domnuluĭ cu copilul în brațe.

Cu acest chip Tilly a devenit repede de tot un locaș de pelerinagiŭ. Vin spre dînsul evlavioșĭ de prin departamentele cele maĭ depărtate. In ultima Duminică numărul evlavioșilor a atins cifra de 1200.

In fie-care seară maĭ bine de 500 persoane se adună împrejurul arboreluĭ miraculos, lîngă care ar fi apărut maĭca Domnuluĭ, despoindu-l și păstrîndu-șĭ fel de fel de relique de la ieĭ.

Putem să ne așteptăm în curînd și la cîte-va miracole ale maĭceĭ Domnuluĭ.

Scepticiĭ atribuesc aceste viziunĭ fosforescenților carĭ se degagiază din cuptoarele de var foarte numeroase în această localitate,

EDIȚIA III

Ultime Informațiunĭ

INTERIOARE

Legea D-luĭ Eugen Stătescu

Consfătuirea de la D. Stoicescu. — Legea pescuituluĭ. — Legea D-luĭ Stătescu. — In ajunul crizeĭ.

Intre legile pe carĭ guvernul vrea să le treacă în această sesinne este și legea așa ziseĭ organizări judecătorești a D-luĭ Stătescu. Această lege personală, prin care ministrul de justiție lovește cu asprime în prestigiul magistratureĭ și atacă principiul inamovibilitățeĭ, a fost obĭectul uneĭ discuțiunĭ furtunoase în întrunirea intimă de Marțĭ seara, ce s'a ținut la D. C. Stoicescu.

FOIȚA ZIARULUI „ADEVERUL"

CRONICA DE JOI

Teatrul Nostru

Multe lucrurĭ absurde se văd în lumea noastră romînească, așa de multe că ne-am deprins cu ele și ni se par foarte raționale, ba adesea am crede absurd pe acela ce ar îndrăzni să le critice saŭ măcar să le denunțe ca atarĭ.

Se poate o absurditate maĭ mare de cît exagerata extensiune a învățămîntuluĭ secundar clasic la noĭ? Se poate o maĭ mare absurditate de cît năvala sexuluĭ frumos la învățămîntul universitar? Dar despre astea altă-dată. De o cam dată să răspundem la aceasta : se poate o maĭ mare absurditate de cît organizația oficială a Teatruluĭ nostru național ? Nu, de sigur.

Și cu toate astea, Teatrul merge. Cum merge, e altă chestie.

Să vedem.

Teatrul național este pus sub tutela și protecția Statuluĭ și Comuneĭ. Aceștia îĭ daŭ gratis un local, luminatul și încălzitul, dreptul de a închiria localul, apoĭ o bună subvenție în banĭ, în plus îĭ plătesc administrația oficială. S'ar crede că asta e o fericire pentru teatru, șĭ-ar putea inchipuĭ cine-va că cu așa ajutoare mersul teatruluĭ trebuie să fie perfect asigurat și traĭul artiștilor la adăpost de orĭ ce necazurĭ materiale. Eĭ, nu!

Artiștiĭ sînt foarte nemulțumițĭ și mersul teatruluĭ foarte puțin sigur și deloc convenabil.

De ce? Din cauza organizațieĭ sale administrative și artistice.

Artiștiĭ, după legea absurdă a teatrelor, sînt de două categoriĭ — întîĭ societarĭ privilegiațĭ, carĭ aŭ permanentă parte din cîștig, carĭ sînt proprietarĭ aĭ Teatruluĭ național, însă proprietarĭ minorĭ, pușĭ sub tutela administrațieĭ oficiale ; și al douilea gajiștĭ, carĭ sînt plătițĭ numaĭ pe timpul stagiuniĭ, căpătînd în vacanțe numaĭ o mică sumă ca un fel de bacșiș; aceștia sînt ca niște uvrierĭ artisticĭ pe carĭ epitropia societarilor îĭ ia, îĭ lasă, îĭ ține orĭ îĭ gonește, după împrejurărĭ, după nevoie și—chiar după bună saŭ rea dispoziție.

Care e rațiunea acesteĭ deosebirĭ de clasă între artiștiĭ noștri? Talentul, nu, căcĭ sînt și aŭ fost între gajiștĭ oamenĭ de talent, și s'a întîmplat între societarĭ să fie mulțĭ fără talent. Atuncĭ ce? Iată. Legea copilărească a Teatrelor, prevede un număr limitat de societarĭ : aceĭ ce la punerea legiĭ în aplicație aŭ apucat să se afle în teatru, saŭ aŭ fost văzuțĭ cu simpatie de direcțiunea de atuncĭ, aŭ constituit societatea de proprietarĭ minorĭ, pușĭ sub epitropia oficială, și aŭ rămas de atuncĭ bunĭ stăpînĭ pe teatru, dar, din nenorocire pentru eĭ, niște stăpînĭ condamnațĭ a rămîne vecĭnic minorĭ, vecĭnic sub epitropie.

E lesne de înțeles că pentru ceĭ lipsițĭ de talent, pentru nevoiași, aceasta a trebuit să fie o mare norocire; fără talent, nefiind bun de nimic, se'nțelege că trebuie să'țĭ convină a avea un cîștig cît de modest asigurat. Dar pentru ceĭ cu talent siițĭ a munci singurĭ, ceĭ-l'alțĭ nefiind utilizabilĭ, spre a duce întreprinderea la capăt, a fost o mare nenorocire epitropia oficială.

Și ast-fel s'a recurs la înmulțirea covîrșitoare a gajiștilor. Societatea ne-avînd destule forțe să ducă teatrul național, a trebuit să ia cu leafă mulțĭ artiștĭ de afară. Atuncĭ s'a văzut ciudatul fenomen că epitropisițiĭ privilegiațĭ, în majoritatea lor, steteaŭ de o parte și priveaŭ, iar repertoriul teatruluĭ era dus aproape exclusiv de gajiștĭ, dintre carĭ ceĭ maĭ mulțĭ aveaŭ talente remarcabile.

Pentru a maĭ tempera această absurditate, s'a imaginat atuncĭ niște mijloace de compensare a gajiștilor talentațĭ pe de o parte gratificațiunĭ speciale și personale, pe de alta perspectiva de a fi proclamațĭ ca societarĭ, începînd cu gradul inferior și clasîndu-se treptat.

Cum am zice o mică republică impotentă, care'șĭ ia cu plată o armată de bravĭ mercenarĭ. Ce este acest stat în stat? Ce este această absurditate?

Statul vrea să încurajeze și să ajute dezvoltarea teatruluĭ, pentru aceea îl ia sub ocrotirea sa, îl ajută material într'un mod relativ destul de generos ; dar cu modul acesta, oare statul își ajunge scopul? Nu. Ajunge să pensioneze persoane, și încă persoane inutile, chiar răŭ-făcătoare instituțieĭ.

Pentru ce statul care e reprezentat printr'o direcție competentă, nu desființează societatea și nu 'șĭ organizează, cu toate forțele teatrale de carĭ dispune țara, o companie în adevăr bună și completă ? Pentru că nu vrea, pentru că Statul se crede, cu aceea ce dă, achitat de datoria morală ce o are de a face să prospereze instituțiile de cultură.

Statul nostru dă subvențiĭ peste subvențiĭ la sute și miĭ de instituțiunĭ de cultură. Cum merg eie? Puțin îĭ pasă luĭ. Te-am trecut în budget, țĭ-am dat tot ce am putut. De control inteligent, orĭ de vreo solicitudine morală să'țĭ ieĭ nădejdea. Și ast-fel, în generalitatea cazurilor, toate subvențiile acordate de Stat sunt maĭ mult gratificărĭ date la oare-carĭ persoane de cît ajutoare date la niște instituțiunĭ.

Iată absurditatea.

Dar în privința teatruluĭ absurditatea este, trebue să mărturisim, alimentată de o cauză cu desăvîrșire străină de reaua direcție a afacerilor noastre publice.

Cauza pentru care nu merge teatrul destul de bine, nu e atît nicĭ reaua luĭ organizare, nicĭ lipsa de talente literare și artistice, nicĭ incapacitatea direcțiuniĭ — ci lipsa de alte localurĭ de teatru.

Sunt sigur că dacă s'ar clădi măcar încă două localurĭ în Capitală, teatrul romînesc, și ca artă și ca literatură, ar prospera în zece anĭ într'un chip uimitor.

Publicul romînesc, cu siguranță, se europenizează pe zi ce merge ; el are astăzĭ nevoe din ce în ce maĭ simțitor de instituțiile de cultură europene. Succesul mereŭ crescînd al publicisticeĭ în genere, atît material cît și moral, este în această privință un semn caracteristic.

Dacă față 'n față ar sta două teatre, dintre carĭ unul să doarmă dus pe subvenția Statuluĭ și altul să stea și să fie deștept, de sigur acesta, cel chemat să trăiască, ar crește și ar prospera în paguba celuĭ-l'alt—nevolnicul ar trebui să-șĭ închiză baraca, orĭ cît ar vrea să-șĭ legitimeze existența și dreptul la pomana oficială, împărțind biletele gratis cu pachete întregĭ. Unul ar rămînea cu cerșetoriĭ și chilipirgiiĭ de lojĭ și de staluri gratuite și celălalt cu bunul public, care vrea să vază un teatru bun și plătește bucuros pentru asta.

Un director particular de teatru, care șĭ-ar pune nu numaĭ obrazul ci și capitaluĭ în joc, care ar avea sorțĭ să'șĭ vază inteligența și munca luĭ proprie răsplătite și capitalul rentînd maĭ bine ca în o altă întreprindere, nu șĭ-ar permite să țină porțile teatruluĭ închise șease lunĭ de zile, iar în cele-l'alte șease lunĭ să joace de treĭ, ba cîte odată chiar numaĭ de două orĭ pe săptămînă.

Un director nu șĭ-ar permite să plătească un regiment de inutilĭ, nu șĭ-ar permite să dea la o parte talentele și să scoață înaintea publiculuĭ nulitățile.

Un așa director în fine nu șĭ-ar permite să joace piese absurde pentru amiciția autoruluĭ, partiduluĭ saŭ familieĭ acestuia ; n'ar putea să joace de cît piese de succes maĭ mult saŭ maĭ puțin sigur; pentru că *el* ar trebui, din produsul întreprinderiĭ și, dacă nu, din pungă, să plătească chiria localuluĭ, lefurile artiștilor și oamenilor de serviciŭ și onorarele autorilor, și pentru că ar ști că la semestru nu are să încaseze de la visterie și din alte părțĭ nicĭ o pomană oficială.

Teatrul romînesc numaĭ prin inițiativa privată se maĭ poate pune pe calea adevăratuluĭ progres literar și artistic. Cînd zic inițiativa privată, nu mă gîndesc, Doamne ferește! la asociațiunĭ generoase de frecuentare obligatorie a teatruluĭ puse sub înalte patronaje ; arta, dacă nu se poate ține prin propria eĭ vitalitate, n'are să scape de decădere și de pieroare prin accese de patriotism și naționalism.

Cînd zic inițiativa privată înțeleg o asociație de capitalurĭ care să construiască în Bucureștĭ două localurĭ moderne de teatru.

Sunt sigur că acele capitalurĭ nu ar fi răŭ plasate. Și pe lîngă cîstigul material, asociația ar putea avea și mulțumirea că a contribuit, maĭ mult de cît toate guvernele trecute, prezente și viitoare, la propășirea teatruluĭ în țara romînească.

Ar fi o afacere bănească minunată și'n acelașĭ timp o adevărată bine-facere pentru publicul nostru.

Luca.

D. Sturdza a convocat la această consfătuire numai pe cei maĭ marcanți membri ai partidului liberal și scopul a fost de a se discuta nu numai asupra legeĭ pescuituluĭ care întîmpină o foarte mare opoziție în rîndurile majorităței.

Aŭ răspuns la invitarea D-luĭ Sturdza, D-niĭ Giani, Ferichide, Nacu, Aurelian, Păucescu, etc.

Legea pescuitului

Părerile tutulor aŭ fost ca *legea pescuitului să fie retrasă neapărat*. D. Palladi însă s'a opus, arătîndu-și speranța că legea sa va putea trece dacă căpeteniile liberale din Cameră îĭ vor da concursul. D. Palladi a declarat că are promisiunile multor deputați că îĭ vor vota legea dacă D-sa va primi modificările ce i se cere. Și de oare-ce a convenit asupra modificărilor pe carĭ le va face, D. Palladi a găsit ideia retragereĭ legeĭ ca inutilă și a cerut sprijinul guvernuluĭ.

Cu toate acestea nicĭ un ministru nu a promis concursul săŭ ministruluĭ de domeniĭ, afară de D. Sturdz care a crezut de cuviință că e bine să se consulte încă odată D. Palladi cu potrivniciĭ legeĭ și să se asigure pe deplin de sprijinul lor.

Legea D-luĭ Stătescu

Venind însă vorba asupra legeĭ D-luĭ Stătescu discuțiunea a fost cu mult maĭ aprinsă și uimitoare pentru miniștri. Nicĭ unul din eĭ, și maĭ cu seamă D. Stătescu, nu se aștepta să fie combătut cu atîta energie și sinceritate de D-niĭ Nacu, Ferichide și Giani.

Cîtăși-treĭ aŭ găsit că această lege nu are de scop de cît a servi unor răzbunări politice și a satisface poftele cîtor-va favoriți aĭ ministruluĭ de justiție.

„Pentru cinstea și demnitatea partiduluĭ liberal, această lege trebuie retrasă" — a zis D. Giani.

In zadar s'a încercat D. Sturdza să-ĭ împace, a fost imposibil, toțĭ aŭ condamnat intențiile de carĭ s'a servit D. Stătescu în alcătuirea acesteĭ legĭ și aŭ declarat că o vor combate cu înverșunare în Cameră.

Pozitiv, ca în fața uneĭ opozițiĭ așa de crîncene, legea nu va putea fi adusă în dezbaterĭ și cam tot așa se crede și despre legea pescărilor.

D. Stătescu a rămas mîhnit peste măsură de modul cum 'ĭ s'a combătut legea și se dă ca sigură știrea că nu va maĭ sta mult la departamentul justițieĭ.

In ajunul crizeĭ

Acelașĭ lucru se vorbește și de D. Palladi care va fi hîrțuit fără milă dacă va aduce legea sa în Cameră și nu puțin se crede și despre generalul Budișteanu care a devenit imposibil înaintea majorităței liberale, prin înaintările nechibzuite în armată și prin incapabilitatea sa, de care a dat atîtea dovezĭ.

De alt-fel succesorul săŭ, general Pilat, se observă zilnic la Cameră, vorbind din deputat în deputat.

Nu maĭ încapă îndoială că suntem în ajunul uneĭ crize ministeriale.

Dud.

Astăzĭ, sub-comisarul Ianoșoaeĭ, a fost primit în audiență la D. Ministru de Interne, căruĭa ĭ-a expus pe larg toată afacerea torturilor de la Bacăŭ, în care sunt amestecațĭ și polițaĭul Talianu și alțiĭ.

Sub-comisarul Ianoșoaeĭ a primit un răspuns foarte evasiv din partea ministruluĭ în ceea-ce privește chemarea la răspundere a polițaiuluĭ, declarînd însă că o a doua anchetă nu se maĭ poate face.

Destăinuirile făcute de sub-comisarul Ianoșoaeĭ de la poliția din Bacăŭ, a complicat și maĭ mult astă-zĭ afacerea torturilor punînd în mare zăpăceală pe D. inspecter administrativ Luca Ionescu, și pe D. I. Lecca, prefectul de Bacăŭ, care aŭ căutat să scoată batistă curată pe Talianu și pe alțĭ bătăușĭ polițiștĭ.

Din cauza neînțelegerilor ce domnesc printre consilieriĭ comunalĭ din Giurgiu, peste cîte-va zile acest consiliu va fi dizolvat.

Parchetul militar din Capitală a fost sesizat de un fapt de o gravitate destul de mare. S'a descoperit că maĭ mulțĭ soldațĭ de la Malmaison, practicaŭ noaptea meseria de bandițĭ, eșind deghizațĭ la drumul mare, și jefuind pe orĭ care eșea înainte.

Ancheta continuă cu mare activitate căcĭ banda se crede a fi foarte întinsă.

In numărul de mîine vom da detaliĭ.

Duminică, membriĭ barouluĭ din Capitală, se vor întruni pentru a discuta în privința eliminăreĭ din barou a acelor membri carĭ n'aŭ titlu.

Majoritatea consilierilor comunalĭ din Galațĭ, indignată de procedeurile arbitrare ale primaruluĭ Mulaza, ca semn de manifestație ostilă în contra acestuia, își va da demisia.

PARLAMENTARE

Legea pescuitului

Erĭ, la Cameră, D. Palladi vorbea cu maĭ mulțĭ deputațĭ în privința moduluĭ cum i s'a combătut legea pescuituluĭ în secția 3-a.

Ministrul de domeniĭ era foarte mîhnit și spunea că nu se aștepta tocmaĭ de la D. Dimancea să-l combată.

Nu puțin era mîhnit și pe D. V. Stefănescu de la Severin, care a declarat că e pentru reglementarea apelor însă nu așa cum e prevăzută în legea aceasta impopulară și nechibzuită măsură, care va aduce marĭ turburărĭ la punerea eĭ în aplicare.

Modificarea propusă de D. V. Stefănescu la art. 19 din legea pescuituluĭ și primită de D. Palladi, e aceasta:

„Pentru apele carĭ formează frontiera (în care intră și Dunărea). Ministrul nu va putea aplica legea pînă ce Statele Coriverane nu vor avea legĭ tot în asemenea condițiunĭ."

Delegat al secțieĭ a II-a s'a numit D. Stavri Brătianu.

Legea instrucțiuneĭ se votează cu mu'tă greutate la Cameră și în mijlocul uneĭ gălăgiĭ enorme.

Discuțiunea ce urmează pe articole e foarte furtunoasă și la fie-ce articol se naște cîte un scandal din cauza oculțiștilor carĭ aŭ ordine de a împiedica pe deputațĭ să-șĭ susțină amendamentele.

D. Sturdza a intervenit din noŭ erĭ în discuție; s'a cerut deputaților să respingă în bloc amendamentele ce se propun.

Camera a dezaprobat purtarea D-luĭ Sturdza printr'o mare indeferență.

Erĭ la Cameră, D-niĭ Iunius Lecca și Ghica de la Muscel, aŭ insultat țigănește în plină ședință pe D. Dobrezcu-Argeș, care își susținea un amendament. D. Sturdza, de pe banca ministerială, aplauda cu frenezie insultele ce se aruncaŭ deputatuluĭ de Argeș.

Purtarea D-lor Lecca, Ghica și Sturdza, a indignat întreaga Cameră.

EXTERNE

Ministrul de rezbel din Germania a hotărît, în vederea armăreĭ armateĭ franceze cu tunurĭ automatice, să ceară un credit de două sute milioane mărcĭ pentru a introduce și în armata germană acest noŭ sistem de tunurĭ.

JUDICIARE

Dezbaterile în procesul succesiuneĭ Bednnar care trebuĭa să se îudece erĭ de către înalta Curte de casație, s'a amînat pentru o altă zi, din cauza lipseĭ a uneĭ din părțĭ.

ECOURI

Faimosul Kirchen, terminîndu-șĭ osînda la care fusese condamnat pentru eschrocherie, a fost eliberat astă-zĭ de la penitenciarul Văcăreștĭ.

D. Dianu, directorul general al penitenciarelor, convingîndu-se că în adevăr nefericita Olga Lățescu a fost maltratată de condamnata Roza Lingher, a dispus transferarea acesteĭa la Plătăreștĭ. Tot odată a recomandat celor de la direcția penitenciaruluĭ să se poarte maĭ omenește cu Olga Lățescu, care pe lîngă situația nenorocită în care se află, maĭ e și bolnavă.

Alaltaerĭ dimineață femeea Stanca din gara Chitila pe cînd culegea niște cărbunĭ de pe linie, a fost călcată de o mașină fiind strivită cu desăvîrșire.

Duminecă, 14 Aprilie, la orele 8 și jumătate seara, se va celebra în Biserica Albă, căsătoria D-luĭ Alex. Ulubeanu, advocat, cu Domnișoara Sofia Grigore Filiti.

Toate urările noastre.

Ziarul american spaniolesc *El Despertdr* traducînd poezia luĭ Coșbuc *Vrem pămînt*, spune despre poetul „rumano" că „a știut să producă în toate spiritele o adevărată revoluțiune intelectuală... Originalitatea sa însă este sănătoasă și puternică. Coșbuc se inspiră de frumosul și de naturaleță. Amorul se exprimă în versurile sale cu toată intensitatea uneĭ necesitățĭ. Forma versurilor sale ĭe influențată de arta populară."

Regele va sosi în țară Duminică 14 Aprilie.

Tîrgul cerealelor

Brăila, 9 Aprilie, 1896

Grîŭ cant.	27.550 gr.	% k	59½	prețul	8.65—11.75
Orz „	32.100 „	% k.	49¾	„	5.22½—8.90
Cinq. deg.	1.850 „		59	„	5.70
Porumb	9.000 „	% k.	59½	„	5.67½—7.05
„ roșu	2.900 „		60³/₄	„	9.—
Secară	500 „	% k.		„	8.22½

Cereale sosite

Pe apă: grîŭ 47,500. orz 5.700.
Pe uscat: grîŭ 5.000, porumb 520.

Marmorosch Blank & Comp.

* * *

Bursa cerealelor din Viena

8 Aprilie.

Grîŭ de primă-vară fl. 9.97; Grîŭ (Maĭ-Iunie) fl. 6.99; Grîŭ de toamnă fl. 7.09. — Secara de primă-vară fl. 6.70; Secară (Maĭ-Iunie) fl. 6.44; Secară de toamnă fl. 6.03. — Ovăz de primă-vară fl. 6.71 Porumb (Maĭ-Iunie) fl. 4.21; Porumb (Iulie-August) fl. 4.41. — Rapiță (August-Sept.) fl. 10.60.

PARLAMENTUL

DE LA CAMERA

(Urmarea ședinței de la 10 Aprilie 1896)

Se votează cu multă greutate de la art. 10 pînă la 42 în urma unor discuțiunĭ furtunoase și a maĭ multor scandalurĭ provocate de ocultiștĭ carĭ nu lăsaŭ pe deputațiĭ protivnicĭ să vorbească.

(Ședința de la 11 Aprilie 1896)

D. președinte Aurelian dă citire telegrameĭ ce a adresat în numele Camereĭ, M. S. regeluĭ cu ocaziunea aniversăreĭ nașterei sale precum și următoruluĭ răspuns ce a primit de la rege din Veneția.

Adînc mișcat pentru urările călduroase și patriotice ce mĭ-ațĭ adresat în numele reprezentanților națiuneĭ, vă rog a primi împreună cu colegiĭ D-voastră, sentimentele mele de vie gratitudine.

CAROL.

Se repetă votul asupra amendamentuluĭ D-luĭ Iancovescu relativ la introducerea studiuluĭ de economie politică, vot rămas nul în sedinta de erĭ.

Amendamentul e primit, cu toate că a fost respins de comitetul delegaților.

Se continuă cu votarea pe articole a legeĭ instrucțiuneĭ.

DE LA SENAT

(Ședința de la 11 Aprilie 1896)

Se votează indigenatul D-lor I. Costin, I. Nicolae și Ed. Fabianĭ.

BIBLIOGRAFIE

Gazeta Săteanuluĭ, No. (244) de la 5 Aprilie 1896, are următorul sumar:

Lumina neagră și Razele Roentgen, Lascăr Venianu; Rolul femeeĭ în familia patriarhală, Sofia Nădeje; Goana (poezie), I. Costin; Parisul port de mare, L. V.; Sonet (poezie), I. Costin; Cultura vitelor în Brazilia și Argentina, I. N.; Pastel (poezie), I. Costin; Mort de vînt, L. V.; Instrumentele de muzică la popoarele barbare, Compilator; Cronica Agricolă, C. C. D.; La Mormînt (poezie), I. Costin; Clima luneĭ Februarie 1896 st. n., Hepites; Cîine la modă L. V. Corespondența „Gazeteĭ Săteanuluĭ" din Englitera, Gan, Din lume Diderot, Porumbul Alcsuth C. C. D., Conferințele populare din R.-Sărat: Influența educațieĭ asupra eredităței, Auditor Știrĭ diferite agricole, C.; Din Țară, C.; Din Localitate, C.; Buletin Comercial P.; Bibiogrfie. Miscellanea, C.; De la Camera Deputaților, Reporter.

Ilustrațiunĭ: „Inămolirea Seneĭ prin moluz în dreptul uzinelor din jurul Parisuluĭ.— Vederea Seneĭ la Paris. — Barieră mobilă propusă pentru canalul de Paris, port de mare. — Stăvilarul deschis propus de Eiffel pentru canalul de Panama.— Stăvilarul închis.— Motor de vînt.— Toba de oală.— Toba Algeriană.— Armonica Negrilor din interiorul Africeĭ.— Armonica de nucĭ de cocos.— Cea maĭ primitivă vioară.— Cîine la modă.— Incercarea din Statele-Unite de a se transporta prin plutire lemnele.—Mijlocul de a se putea apropia vînătorul de Dropiĭ. — Vaca artificială și costum pentru vînător.—Mașină de fabricat coroane de imortele.

SPECTACOLE

COLOSEUL OPLER. Astă-seară și în fie-care seară, debutul M-reĭ NORA GILIS, cantatrcie franceză de la Paris, asemenea *Visiunea Serpentine*, debutul tuturor artistelor angajate

CAFE NAȚIONALA.— In fie-care seară concert musical sub conducerea D-luĭ **Rubinștein.** **Bere de Bragadiru cu paharul și diferite mezelurĭ cu prețurĭ moderate.**
Intrarea liberă.

FOITA ZIARULUI „ADEVERUL"

26

PRIN CRIMA

PARTEA INTEIA

Intriga de moarte

VIII

Trăsnit

Genevieva văzînd pe unchiul săŭ cuprins de vecînica și constanța luĭ preocupare, puțin cîte puțin se retrase din cercul luminos pe care-l făceaŭ candelabrele aprinse pe cămin, și-se băgase într'un colț întunecos, la adăpostul unor plante gigantice, unde-ĭ plăcea eĭ să se refugieze, cînd grija invitaților o lăsa liberă.

In seara aceea un tînăr, foarte nebăgat în seamă, se apropie de D-ra Berthier, în retragerea eĭ favorită.

Părea foarte stîngaciŭ în mijlocul acesta care se vedea că nu e al săŭ și în care nimenĭ nu se ocupa de dînsul.

Pe lîngă stîngăcia luĭ ordinară se maĭ adăuga încă și cea maĭ ingrată fizionomie din lume.

Foarte oacheș, avea o față neregulată, pe care o barbă dreaptă, aspră, semănînd cu periĭ de porc sălbatec, ar fi acoperit'o pînă în dreptul ochilor dacă regulamentele școaleĭ nu l'ar fi silit s'o taie.

Privirea luĭ era în acelaș timp aspră și nestatornică, cu o năvălire vecînică de sînge, așa în cît fără să vreĭ îĭ comparaĭ ochiĭ cu aĭ unuĭ lup flămînd.

Mecanicul acesta— căcĭ era Charles Pigaletti, fiul luĭ Toinon Gallet din Saites—avea ceva din ferocitatea fiareĭ iar pe de-asupra și un orgoliu formidabil.

Edith, care avea pentru dînsul o antipatie neînvinsă, afirma că e maĭ mîrșav de cît noroiul stradelor, capabil de orĭ-ce sa să iasă din făgașul în care îl aruncase viciile mameĭ sale.

Venea rar la otelul Berthier.

Totuși venea, fără să fie împedicat nicĭ de răceala baroneseĭ, nicĭ de indiferența măreață a luĭ François, care, după ce stăruise ca să fie naturalizat francez, plătindu-ĭ cu galantomie anij de școală, întreținerea și cele-l'alte se credea achitat și nu însoția bine-facerile sale cu nicĭ o vorbă de încurajare.

In adevăr, recunoscuse și el ca și Edith că nu era mare treabă de fiul luĭ Toinon.

Numaĭ Genevieva era plină de nesfîrșită bunătate pentru toțĭ ceĭ desmoșteniți, atît la fizic cît și la moral și fața cu Charles Pigaletti avea o gingășie îngerească.

—In sfîrșit, te-aĭ întors din Provence? îĭ zise, încercînd să lege o conversație banală căcĭ Charles se așezase lîngă dînsa fără să deschidă gura, fie din cauza timidităței fireștĭ fie maĭ cu seamă din cauză că era în prada vre uneĭ preocupărĭ profunde.

Vorbele astea nu-l zmulseră din mutizmul săŭ.

D-ra Berthier zise iarășĭ:

— Cînd te întorcĭ la școală?

— Mîine dimineață.

— Anul acesta isprăveștĭ, mi se pare?

— Așa sper.

— Și eștĭ hotărît mereŭ ca să intri la marină?

— De cînd am fost naturalizat francez n'am avut altă țintă.

Mașinele capătă din zi în zi o importanță capitală. Și cu perfecționările ce se aduc marilor bastimente de războiŭ, rolul mecanicilor, maĭ ales al celor carĭ voesc să lucreze, va deveni considerabil. Maĭ tîrziŭ vor fi egalĭ cu ofițeriĭ de marină, poate vor ajunge chiar amiralĭ.

Rostise cuvîntul acesta cu o înfocare așa de violentă; pusese atîta pasiune în expresie în cît Genevieva nu se putu împedica să zică:

— Va să zică eștĭ ambițios?

— Firește. E răŭ dacă și-a ales cine-va o țintă și caută s'o ajungă?

— Negreșit că nu, și ambițiunea dacă rămîne la oare care înălțime e un stimulent capabil să aducă pe cine-va în stare să facă lucrurĭ marĭ.

— Mulțumesc pentru vorbele astea.

Știŭ de multă vreme nobleța și înălțimea inimeĭ D-tale.

Genevieva zîmbi cu amărăciune.

I se făceaŭ multe complimente în casa baronuluĭ Berthier, dar nu mergea nimenĭ maĭ departe față de dînsa.

— E un mijloc de a plăti unchiuluĭ meŭ bine-facerile saŭ invitația, se gîndea ea cu multă filozofie.

Charles, văzînd'o zîmbind, zise maĭ departe:

— Imĭ daĭ voie să țĭ spun tot ce gîndesc?

Și de oare ce, cu toată bunătatea eĭ figura feteĭ căpătase o expresie de oare-care plictiseală.

— Oh! zise mecanicul, mi-ar prii așa de mult părerea uneĭ persoane așa de desăvîrșită cum eștĭ D-ta!....

Eștĭ milostivă și îngăduitoare pentru toțĭ. Fiĭ decĭ și pentru mine D-ră Genevieva.

Ah! zise numaĭ de cît, fără ca să-ĭ lase vreme să răspunză, am fost și sînt încă atîta de nenorocit!..

Care e sărmanul la care te ducĭ să-ĭ daĭ un codru de pîine, saŭ mîngîierile inimeĭ D-tale generoase, care să fi suferit ca mine?...

Se gîndi că face aluziune la purtarea dureroasă a mameĭ sale și zise repede:

— Spune-mĭ, că te ascult.

— Felul durerilor mele?... Nu-l voiŭ spune; și înțelegĭ pentru ce, nu-ĭ așa?

Foarte mișcată și închipuindu-șĭ că a găsit oare-care delicatețe la o ființă pe care o cred a dezbrăcată de orĭ-ce simț, Genevieva plecă fruntea și zise:

— Da, te înțeleg!...

— Atuncĭ cu tot vermele ce mă roade în suflet, convingerea D-tale e că mă pot gîndi să-mĭ stabilesc viața, adică să-mĭ alcătuiesc și eŭ un cuib al meŭ? Un cuib în care să fie o mare afecțiune mutual, și multă stimă; și prin urmare una din acele fericirĭ capabile să reziste tuturor suferințelor, tuturor complicațiilor pe carĭ le aduce existența.

Sufletul gingaș și bun al Genevieveĭ se turburase.

Cum! Charles Pigaletti, pe care baroneasa îl judeca așa de aspru avea asemenea sentimente?...

— Dar firește, zise. Nu se poate aspirațiunĭ maĭ nobile și maĭ legitime de cît ale D-tale. Să-țĭ creezĭ un interior, o familie, să iubeștĭ pentru vecînicie o ființă bună și onestă care să muncească pentru tine, să te sprijinească în momentele grele, în toate cazurile, să-țĭ dea tot sufletul... Ce poate fi maĭ mult de cît atita?...

— Așa dar, mă sfătuieștĭ să-mĭ urmăresc visul.

Și crezĭ că o familie inteligentă n'o să mă facă răspunzător de nedemnitatea neamuluĭ meŭ?

Și fiind că mecanicul pe cînd rostea aceste vorbe, își îndulcise vocea cu meșteșugire, ca și cînd ar fi fost sub greutatea uneĭ emoțiunĭ subite și etra-ordinare, Genevieva ridică privirea și îĭ zise de odată:

— Dacă femeia pe care veĭ alege-o va avea inimă și înălțare de spirit, te va plînge și te va iubi cu atît maĭ mult, cu cît veĭ fi căpătat însuțĭ gîndirile care te însuflețesc.

— Ah! D-ră Genevievă, e adevărat că eștĭ un înger!... Cît bine îmĭ facĭ!... Oh! mulțumesc, mulțumesc! Dacă am fi singurĭ țĭ-așĭ cădea în genunchĭ.

Părea că se sfîrșește sub greutatea înduioșăreĭ sale.

După cîte-va secunde zise:

— Oh! da, aceea pe care aș voi-o de tovarășă are inimă... și bunătate!... și simțiminte curate și nobile!...

Care-ĭ femeia pe care să n'o intereseze un roman de dragoste?

Genevieva zimbi, fiind cu o sută de poștiĭ departe de adevăr.

— Aĭ găsit deja viitoarea tovarășă a viețeĭ D-tale, D-le Charles? zise ea.

— Da, de multă vreme.

— Și ea îțĭ încuviințează, firește sentimentele?.. Și nu numaĭ că le aprobă dar sînt foarte sigură că le și împărtășește?..

— Nu le știe!..

O oare-care răceală trecu pe fața D-reĭ Berthier.

Părerea mameĭ sale adoptive, în care tot-d'a-una avusese o încredere nemărginită, îĭ reveni.

(Va urma).

CASA DE SCHIMB

NACHMIAS & FINKELS

No. 2, In nóul Palat Dacia-România, str. Lipscani în fața palatului Băncei-Naționale

Cumpără și vinde efecte publice și face ori-ce schimb de monezi.

Cursul pe ziua de 10 Aprilie 1896

		Cump		Vând	
4%	Rentă Amortisabilă . . .	86	50	87	25
5%	„ Amortabilă	98	50	99	50
6%	Obligaț. de Stat (Cov. R.).	102	—	103	—
5%	„ Municipale din 1883	96	50	97	—
5%	„ „ „ 1890	97	—	97	50
5%	Scrisuri Funciar Rurale , .	92	50	93	25
5%	„ „ Urbane .	89	25	90	—
6%	„ „ „	101	—	102	—
5%	„ „ „ Iași	82	—	83	—
	Acțiuni Banca Națională .	1535	—	1545	—
	„ „ Agricolă .	195	—	205	—
	Florini valoare Austriacă .	2	09	2	12
	Mărci germane	1	23	1	25
	Bancnote Franceze . . .	100	—	101	—
	„ Italiene	90	—	95	—
	„ ruble hârtie . .	2	65	2	70

Anunciŭ

Fac cunoscut onoratuluĭ public, cum că n'am dat nicĭ nu voi da consimțămîntul meŭ fiiceĭ mele Virginia Stefanovicĭ pentru mariagiŭ cu Domnul Ramiro Savinescu asemenea declar cum că atît Virginia cât și Napoleon Stefanovicĭ sunt minorĭ și nu le-am deschis nicăirĭ credit spre a împrumuta banĭ.

Dr. A. Stefanovici
din Botoșanĭ

Proprietar, CONST. MILLE

Tipografia ziarului „Adevĕrul“ Pasagiul Băncei Naționale